

LBRIS

We know
books

ALICE WALKER

CULOAREA PURPURIE

Traducere din limba engleză
de Iulia Gorzo

ART

mereu surprinzătoare, deși există peste tot în natură) e cartea care a năvălit peste mine în timp ce stăteam pe un câmp, cu spatele la ea. Deși Marele Mister nu mi s-a adresat nici printr-o predică de duminică, nici printr-o gură omenească, l-am auzit și l-am văzut trecând cu grație peste dealurile verzi.

Nimănui nu-i este refuzat potențialul unei comunități conștiente cu Tot Ceea Ce Există. Nici săracilor. Nici suferinșilor. Nici scriitoarei care șade pe un câmp. Asta e cartea prin care am reușit să exprim o trezire spirituală, o renaștere a acelor sentimente intense de Unitate pe care-mi dau seama acum că le trăiam și le consideram de la sine înțelese în copilărie. A fost o șansă atât pentru mine, cât și pentru Celie, personajul principal, să luăm contact cu Ceea-Ce-Este-Mai-Presus-de-Înțelegere-dar-Nu-Mai-Presus-de-Iubire și să spunem: te văd și te aud limpede, Mare Mister, acum, că mă aștept să te văd și să te aud peste tot unde mă aflu, adică în locul potrivit.

*Mai bine nu zici la nimenea decât numa lu Dumnezeu.
Că-ți moare mumă-ta.*

Dragă Dumnezeu,

Am paișpe ani. Sunt și am fost mereu fată cuminte. Poate-mi dai și mie un semn să-mi zici ce se întâmplă cu mine.

Ast primăvară după ce a apărut micul Lucious i-am auzit că se suceau. El o trăgea de braț. Ea-i zicea că cică e prea devreme, Fonso, nu mi-e bine. La urmă a lăsat-o în pace. A mai trecut o săptămână, el iar o trage de braț. Ea face cică nu, nu pupi. Tu nu vezi că-s cu un picior în groapă, și cu liota de copii.

Ea s-a dus la Macon, la doctoru lu soru-sa. M-a lăsat pe mine să am de grijă de ălanți. Un cuvânt bun n-am auzit de la el. Numa atâta a zis, că cică o să faci tu ce n-a făcut mumă-ta. Mai întâi și-a lipit socoteala de șoldu meu și a scuturat-o nițel sau mai știu eu ce. Apoi m-a luat de țâțe. Apoi și-a 'plântat socoteala în păsărica mea. Am țipat, că m-a durut. El să mă sugrume și-alta nu, cică mai bine taci și ai te obișnuiești.

Da eu nu mă obișnuiesc și pace. Și mai mi-e și rău de la stomac de fiecare dată când îmi vine rândul la gătit. Măicuța se tot învârte pe lângă mine, se uită la mine. S-a'nveselit fiindcă s-a făcut el bun cu ea. Da-i bolnavă rău, n-o mai duce mult.

Dragă Dumnezeu,

A murit măicuța mea. A murit în zbierete și în ocări. A zbierat la mine. M-a ocărat. Că-s mare. Că abia mă mișc. Până viu eu îndărăt de la puț, s-a și-ncălzit apa. Pân să pregătesc tava, se răcește mâncarea. Până pregătesc toți copiii de școală, ne-apucă ora cinei. El n-a zis nimica. Numa a stat la căpătâiu ei, a ținut-o de mână și a plâns, că să nu mă lași, să nu pleci.

Ea m-a întrebat de primu că al cui e. Al lu Dumnezeu, zic. Alt bărbat nu știam și nici nu știam altceva ce să zic. Când a 'nceput să mă doară și să mi se zvârcolească burta și apoi când a ieșit pruncuțu ăla din păsărica mea, morfolindu-și pumnu, cu o pană de mă atingeai și tot mă dovedeai.

Nimeni n-a venit ca să ne vadă.

Ea s-a îmbolnăvit și mai rău.

La urmă a întrebat că unde-i.

Îl luă Dumnezeu, zic.

Da de fapt l-a luat el. L-a luat când eu dormeam. L-a dus în pădure și l-a omorât. O să-l omoare și pe ăstăalt, dac-o putea.

Dragă Dumnezeu,

Se poartă cu mine de zici că nu mă mai rabdă. Cică-s rea, mă țin numa de rele. Mi-a luat și ăl'lalt pruncuț, băiat ăsta. Dar nu cre că l-a omorât. Cre că l-a vândut la un om din Monticello și la nevasta ăluia. Mi-s sânii plini de lapte de-mi curge pe mine. El îmi zice că de ce nu arăți și tu cuvîncios? Pune ceva pe tine. Da eu ce să pun pe mine? Că nimica n-am.

Trag mereu nădejde că poate-o găsi pe vreuna să se-nsoare. Tot îl văd că se uită la soru-mea mică. Ea e speriată. Da eu îi zic că am eu grijă de tine, dac-o vrea Dumnezeu.

Dragă Dumnezeu,

El a adus-o acasă pe una de pe lângă Gray. Ea e de-un leat cu mine, da s-au cununat. Numa călare pe ea stă. Ea umblă căhuie, parcă nu știe de capu ei. O fi crezut că-l iubește. Da mai suntem și noi pe lângă el, o droaie. La toți ne trebe câte ceva.

Soru-mea mică Nettie are un gagic cam ca tătucu așa. Nevastă-sa a murit. A omorât-o gagicu ei când venea acas de la biserică. Da el are numa trei copii. A văzut-o pe Nettie la biserică și acuma în fiecare seară de duminică hop și domnu. Eu îi zic lui Nettie că să-și vadă de cărțile ei. Nu-i nicio fericire să vezi de niște plozi de nici măcar nu-s ai tăi. Și uite ce-a pățit măicuța.

Dragă Dumnezeu,

Azi m-a bătut că cică am făcut cu ochiu la un băiat în biserică. Oi fi avut ceva în ochi, da n-am făcut cu ochiu la nimeni. Eu nici nu mă uit cătră bărbați. Țsta-i adevăru. Da mă uit la femei, că de ele nu mi-e frică. Poate tu crezi că o țiu de rău pe măicuța fincă m-a ocărât. Da n-o țiu. Mi-a părut rău de măicuța. A murit fincă s-a căznit să creadă în cuvântu lui.

El mai trage cu ochiu cătră Nettie din când în când, da eu mereu mă bag în fața lui. I-am zis acuma că să se mărite cu domnu. Nu i-am zis de ce. I-am zis că mărită-te cu el, Nettie, și măcar un an din viață să ai și tu trai bun. Dup-aia precis rămâne borțoasă.

Da eu nu mai rămân niciodată. O fată de la biserică zice că rămâi borțoasă dacă sângerezi la o lună. Eu nu mai sângerez.

Dragă Dumnezeu,

În sfârșit a venit domnu să ceară mâna lu Nettie. Da El n-o lasă ca să plece. Face cică e prea tânără, n-are experiență. Zice că domnu are deja destui copii. Și cum rămâne cu scandalu cu nevastă-sa de-a omorât-o careva? Da cu poveștile cu Scumpi Avery care i-au ajunsără la urechi? Cu alea ce-i?

Am întrebat-o pe măicuța noastră cea nouă de Scumpi Avery. Ce-o fi aia, zic. Ea nu știe, da zice c-o să afle. Și nu numa c-a aflat. A adus și o poză. Prima poză cu un om adevărat pe care am văzut-o în viața mea. Ea zice că domnu scosase ceva din portofel ca să-i arate lu tătucu și poza căzuse supt masă. Scumpi Avery e o femeie. Cea mai frumoasă femeie de-am văzut-o în viața mea. Mai frumoasă decât măicuța mea. De vreo zece mii de ori mai frumoasă ca mine. În poză e cu blănuri. Cu fața boită. Cu păru 'ntr-o coadă ceva. Zâmbește cu un picior cocoțat pe mașina unuia. Da ochii îi are serioși. Nișel triști.

I-am zis că să-mi dea mie poza. Și toată noaptea stau și mă holbez la ea. De-o vreme când visez, mi se arată în vis Scumpi Avery. E-nțolită să te bage-n boală, râde și se-nvârtește.

Dragă Dumnezeu,

I-am zis că să mă ia pe mine în locu lu Nettie cât bolege măicuța cea nouă. Da el se face că nu știe despre ce vorbesc. Îi zic că pot să mă aranjez pentru el. Scotocesc la mine prin cameră și ies d-acolo cu perucă din păr de cal, pene și niște pantofi cu toc ai lu măicuța cea nouă. M-a bătut că m-am îmbrăcat ca stricatele, da tot m-a avut.

În seara aia a venit domnu. Eu stăteam în pat și plângeam. Pân la urmă a priceput și Nettie cum stă lucrurile, împede ca lumina zilei. Măicuța nouă a priceput și ea. Stătea în camera ei și plângea. Nettie se ținea când la una, când la alta. Așa de frică îi era că a ieșit afară să vomite. Da nu în față, unde ședea cei doi bărbați.

Ei, domnule, sper că te-ai răzgândit, a zis domnu.

El a răspuns că nu, nu prea.

Acuma, vezi dumneata, tare bine le-ar prinde o mamă bieților mei copilași, a zis domnu.

Păi, a răspuns El fără grabă, pe Nettie nu ți-o dau. Prea-i necoptă. Nimica nu știe dacă nu-i spui. Plus de asta, vreau să facă mai multă școală. S-o fac profesoară. Da ți-o dau pe Celie. Oricum ea e cea mai mare. Ea tre să se mărite prima. N-o fi ea neîncepută, da cre că asta știi și matale. S-a greșit. De două ori. Da oricum nu-ți trebe femeie neîncepută. Am eu una aci care bolește tot timpu. La asta, a scuiptat peste gard. Apoi a zis: Copiii o scot din fire, nu se omoară cu gătitu. Și deja e grea.

Domnu nu zicea nimica. Eu eram așa mirată că mi-a stat și plânsu.

E urâtă, a zis El. Da e deprinsă cu munca grea. Și e curată. Și Dumnezeu i-a făcut un pustiu de bine. Poți să-i faci ce vrei că n-o să ai încă unu de hrănit sau de-mbrăcat.

Domnu tot nu zicea nimica. Eu am scos poza cu Scumpi Avery. M-am uitat în ochii ei. Ochii ei ziceau că de, se mai întâmplă și de-astea uneori.

Sincer să fiu, a zis El, tre să mă scap de ea. E prea bătrână s-o mai țiiu acasă. Și le învață de rău pe ălelante fete ale mele. Ți-o dau cu rufărie cu tot. Poa să ia vaca aia de-o crescute iote colo în spate la grajd. Da pe Nettie nu ți-o dau și gata. Nici acum. Nici altă dată.

În sfârșit, a vorbit și domnu. Și-a dres glasul.

La ailantă nici nu m-am uitat ca lumea până acum, a zis el.

Ei, păi data viitoare când vii te uși la ea. E urâtă. Nici n-ai zice că-i soră cu Nettie. Da e mai bună de nevastă. Nici minte n-are și, drept îți spun, tre să stai cu ochii pe ea să nu risipească tot ce ai. Da poate munci ca un bărbat.

Câți ani are, a întrebat domnu.

Merge pe douăzeci, a zis El. Și încă ceva – e mincinoasă.

Dragă Dumnezeu,

Toată primăvara, din martie până-n iunie, el s-a tot codit până să mă ia. Eu numa la Nettie mă gândeam. Că o n-o iau la mine dacă mă mărit cu el și lui o să i se aprindă călcăiele după ea așa de rău că o să-mi vină mie o idee cum mă fugim de-acolo. Amândouă ne-am pus serios cu burta pe cărțile de școală ale lu Nettie fiindcă știm noi că de-aici nu scapi decât dacă ești deștept. Știu că eu nu-s așa frumoasă și deșteaptă ca Nettie, da ea zice că nici îngrămădită nu-s.

Ca să ții minte cine a descoperit America, zice Nettie, tre să te gândești la castraveți. Că așa sună Columb, a castravete. Eu știam tot despre Columb din clasa întâi, da uite că pe el l-am uitat primu. Columb, zice Nettie, a venit încoace pe niște vapoare de le zicea Nina, Pita și Santamarița¹. Așa buni au fost indienii cu el că a luat cu de-a sila câțiva și i-a dus acasă, să fie slugi la regină.

Da mi-e greu să gândesc de când mă paște măritișul cu domnu.

Prima oară când am rămas grea, taica m-a retras de la școală. Ce-i păsa lui că mie îmi plăcea la școală. Nettie stătea la poartă și mă strângea de mână. Eram dichisită toată pentru prima zi. Ești prea prostovană ca să te ții de școală, a zis taica. Nettie e aia deșteaptă dintre voi. Dar tăticule, plângea Nettie, și Celie e deșteaptă. Până și

¹ Deformări ale denumirilor La Niña, La Pinta și Santa Maria.

domnișoara Beasley zice la fel. Nettie se închină la domnișoara Beasley. I se pare că nimeni nu-i ca ea pe lume.

De parcă s-o uita careva în gura lu Addie Beasley, a zis taica. Așa o meliță are de n-a vrut-o niciun bărbat. Așa a ajuns profesoară la școală. El își curăța arma și nici n-a ridicat ochii de la ea. La scurtă vreme în curte au intrat niște bărbați albi. Tot cu arme și ei. Taica s-a ridicat și s-a dus după ei. Dup-aia toată săptămâna am vomitat și am frăgezit vânat.

Da Nettie nu se dă bătută niciodată. Așa că mă pomenesc într-o zi cu domnișoara Beasley la noi acasă, să-ncerce să-l înduplece pe taica. Domnișoara a zis că de când e ea profesoară n-a mai văzut pe nimeni care să vrea așa de tare să-nvețe ca Nettie și ca mine. Da când m-a strigat taica și a văzut ea cât de strâmtă-mi venea rochia, n-a mai zis nimica și a plecat.

Nettie tot nu pricepe. Nici eu nu pricep. Tot ce știm e că-s mereu grasă și bolnavă.

Uneori mi-e ciudă că Nettie m-a 'ntrecut la învățătură. Da parcă tot ce-mi zice ea îmi intră pe-o ureche și-mi iese pe ailaltă. Îmi tot zice că cică pământul nu-i plat. Iar eu îi zic că da, de parc-aș ști. Nu-i spun niciodată cât de plat îmi pare mie.

Într-un sfârșit, a apărut iar domnu cu o față lungă de tot. Plecase femeia care-l ajuta. Și maică-sa gata, nu mai vroia nici ea.

Ia s-o mai văd o dată, a zis el.

Taica m-a strigat. *Celie*. De parcă era vreun fleac. Vrea domnu să te mai vadă o dată.

M-am dus la ușe. Îmi intra soarele în ochi. El nu se dăduse jos de pe cal. S-a uitat la mine de sus și până jos. Taica și-a scuturat ziaru. Ia du-te mai aproape, că nu mușcă, mi-a zis el.

M-am dus mai lângă trepte, da nu prea aproape că mi-era cam frică de calu lui.

Întoarce-te, a zis taica.

M-am întors. Atunci a apărut unu dintre frățiorii mei. Cre că Lucious. Gras și jucăuș, mereu morfolea câte ceva.

De ce faci așa? a zis el.

Soru-ta are gând să se mărite, a zis taica.

Pentru el n-avea nicio noimă. M-a tras de poala rochiei și m-a 'ntrebat că dacă poa să ia niște gem de mure din ladă.

Da, am răspuns.

E pricepută la copii, a zis taica și a scuturat iar de ziar să se deschidă mai bine. Niciodată n-am auzit-o să ia pe vreunu la rost. Numa că le dă tot ce-i cer, asta-i singuru necaz.

Vaca mai mi-o dai, a întrebat domnu.

E vaca ei, a zis El.